

Participatieaanpak Gebiedsvisie Centrumwaard

Datum 11 juni 2020 Auteur Barbara Borghuis Versienummer 1.1

communicatie
& participatie

1. Waarom gaan we in gesprek?

De opgave

Vanuit het bestuur van Heerhugowaard is de wens uitgesproken om samen met de samenleving invulling te geven aan de leefomgeving van Centrumwaard. Binnen deze ambitie wordt vorm gegeven aan de ontwikkeling van een integraal en gedragen Gebiedsontwikkeling Centrumwaard.

De directe aanleiding voor het ontwikkelen van een gebiedsvisie is de herinrichting van de Middenweg. Het is nodig het riool te vervangen in het deel van de Middenweg dat binnen Centrumwaard ligt. Dit was aanleiding om met de omgeving in gesprek te gaan over de herinrichting van (dit deel van) de Middenweg. Er is een goed participatieproces doorlopen met als resultaat een aantal inrichtingsvarianten. Omdat de herinrichting van de Middenweg effect had op een groter gebied, is er daarna een gesprek gevoerd met een bredere groep betrokkenen. Deze groep kon zich niet of onvoldoende vinden in de inrichtingsvariant.

Tegelijkertijd spelen er andere initiatieven in de omgeving van Centrumwaard. Het bestuur besloot daarom om de Middenweg onderdeel te laten uitmaken van een bredere gebiedsvisie voor Centrumwaard.

De Gebiedsontwikkeling Centrumwaard is aangewezen vanuit de bestuursopdracht 'Democratische Vernieuwing' om vernieuwende vormen van participatie te onderzoeken. Daarnaast maakt het ook deel uit van het Kernenbeleid. Dat betekent dat de gebiedsvisie samen met de omgeving wordt opgesteld. De Gebiedsvisie Centrumwaard gaat uit van door alle betrokkenen gedeelde waarden.

Invulling participatieproces

Deze participatie aanpak is op basis van twee sessies ontstaan. Tijdens de eerste sessie op 11 mei jl. is er met een meedenkgroep van inwoners en ondernemers uit Centrumwaard vorm gegeven aan de inrichting van het participatieproces. Aan de hand van deze input heeft de projectgroep op 28 mei jl. in een tweede sessie de participatieaanpak doorontwikkeld.

Het doel van deze participatieaanpak is om te komen tot een integraal en gedragen Gebiedsvisie Centrumwaard, waarin we de omgeving op basis van gelijkwaardigheid gaan betrekken. Dat betekent dat we de betrokkenen de ruimte geven om mee te bepalen wat er in de gebiedsvisie komt te staan. De resultaten zijn leidend voor de besluitvorming door de raad.

Door de omgeving is in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de ontwikkeling in hun leefgebied, dragen we bij aan het vergroten van de samenwerking tussen betrokkenen, vergroten we de kwaliteit van de gebiedsvisie en ontstaat eigenaarschap van gemaakte keuzes.

Op deze manier geven we invulling aan de bestuursopdracht Democratische Vernieuwing en het Kernenbeleid.

De participatiefasen

Participatie is ondersteunend aan het traject om te komen tot een gebiedsvisie voor Centrumwaard. We werken met de volgende participatiefasen:

Fase 1. Ontwikkelen Gebiedsvisie Centrumwaard

Om richting te geven aan de verschillende ontwikkelingen in het gebied Centrumwaard, ontwikkelen we een gebiedsvisie op basis van gedeelde waarden van inwoners en ondernemers, bezoekers en andere betrokkenen. De Gebiedsvisie Centrumwaard is richtinggevend voor nieuwe initiatieven. De betrokkenheid van de omgeving moet ervoor zorgen dat betrokkenen de inhoud van de visie (h)erkennen. Het eindresultaat is een gedragen, gezamenlijk gemaakte, gebiedsvisie die ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de raad.

Fase 2. Gebiedsvisie vertalen naar een Masterplan

De Gebiedsvisie Centrumwaard wordt na besluitvorming in een Masterplan gegoten. Dit Masterplan is een praktisch en levend document waar initiatiefnemers hun initiatieven en maatregelen kunnen toetsen aan verschillende kaders die door de gemeenteraad zijn opgesteld. Ook vindt men hier de verschillende deelprojecten binnen het plangebied van de gebiedsvisie voor Centrumwaard.

Fase 3. Deelprojecten op basis van het Masterplan uitvoeren

In deze fase worden de deelprojecten uit het Masterplan uitgevoerd.

In dit participatieplan ligt de focus op fase 1. Ontwikkelen Gebiedsvisie Centrumwaard. Dat betekent niet dat de participatie daarna stopt. We blijven tijdens fase 2 en 3 in gesprek met de omgeving. De participatieaanpak daarvoor werken we per onderwerp en/of deelproject uit aan het einde van fase 1.

2. Met wie in gesprek?

Met wie gaan we in gesprek over de Gebiedsvisie Centrumwaard? En wie heeft welke rol? We onderscheiden vier rollen:

- **Meebepalen:** publieksgroepen die mede verantwoordelijk zijn voor beslissingen van doorslaggevende invloed
- **Meewerken:** publieksgroep die daadwerkelijk gaat meewerken aan het project. Staat dicht bij de projectgroep
- **Meedenken:** publieksgroep geeft inhoudelijke inbreng door het delen van ideeën, ervaringen en expertise
- **Meeweten:** publieksgroepen informeren over het project

Vanuit het oogpunt Democratische Vernieuwing wil de gemeente Heerhugowaard in samenwerking met alle geïnteresseerden tot een gedragen gebiedsvisie komen op basis van gelijkwaardigheid. Op deze manier creëren we een gebiedsvisie die past binnen de wensen van de gemeenteraad. We zien dus een meebepalende rol weggelegd voor alle benoemde publieksgroepen. In het onderstaande overzicht maken we een indeling van de verschillende publieksgroepen.

1) Bestuurlijke publieksgroepen

Gemeenteraad en college van B & W

Het college van B&W zal door de projectgroep worden bijgepraat. De raad zal uiteindelijk een besluit nemen over de Gebiedsvisie Centrumwaard.

Raadswerkgroep Democratische Interactie en Participatie

De raadswerkgroep kijkt en denkt mee over de invulling en uitvoering van het participatieproces, vanuit de bestuurlijke opdracht Democratische Vernieuwing en het bijhorende raadsbesluit. De raadswerkgroep bepaalt de spelregels en het speelveld van de participatie en wordt tijdens het traject betrokken en regelmatig bijgepraat door de projectgroep.

2) Organisatorische publieksgroepen

Projectgroep

De projectgroep bestaat uit ambtenaren vanuit verschillende disciplines (projectleider, gebiedsontwikkelaar, communicatie en participatie). De projectgroep is kartrekker van het traject voor het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor het plangebied Centrumwaard. Samen met de meedenkgroep van inwoners en ondernemers geven ze vorm aan de ontwikkeling en uitvoering van dit participatieproces.

Klankbordgroep ambtenaren

In een gebiedsvisie komen veel onderwerpen en thema's bij elkaar: mobiliteit en verkeer, duurzaamheid en klimaat, vastgoed, zorg en welzijn, ontmoetingen, energie, veiligheid enz. Omdat we willen werken aan een integrale gebiedsvisie, is het belangrijk om interne ambtenaren te betrekken in dit participatieproces.

3) Externe publieksgroepen

Inwoners, ondernemers en gebruikers gebied Centrumwaard

Dit zijn alle betrokkenen die in het plangebied Centrumwaard wonen, leven, werken, recreëren of op een andere manier actief zijn. Denk aan bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren, verenigingen, belangengroepen, scholen, evenementenorganisaties enz. Met deze groepen gaan we de gebiedsvisie samen ontwikkelen (coproduceren).

Ketenpartners

De ketenpartners, zoals bijvoorbeeld de Veiligheidsregio, de Omgevingsdienst en Hoogheemraadschap, zijn vanuit hun eigen organisatiedoelstellingen werkzaam in het gebied en worden daarom ook betrokken bij het ontwikkelen van de gebiedsvisie. Zodat we wederzijds op de hoogte zijn van plannen en ontwikkelingen en daar in de gebiedsvisie rekening mee kunnen houden.

3. Hoe in gesprek? De participatieaanpak

In onderstaand overzicht zetten we uiteen hoe we de participatie voor fase 1. 'Ontwikkelen gebiedsvisie' willen organiseren. De benoemde publieksgroepen zijn in het vorige hoofdstuk 'Met wie in gesprek' verder toegelicht.

Fase	Eindresultaat	Participatiedoel en ruimte	Participatievraag	Publieksgroepen	Afzender	Mogelijke gespreksvormen
1.Ontwikkelen Gebiedsvisie Centrumwaard.	Een gebiedsvisie die richtinggevend is en zal dienen als onderlegger voor een Masterplan, als basis voor nieuwe initiatieven en die door betrokkenen wordt (h)erkent en ondersteund	Doel: een gedragen gebiedsvisie op basis van gelijkwaardigheid Ruimte: coproduceren (meebepalen)	Hoe zorgen we ervoor dat Centrumwaard een vitaal centrumgebied is? Drie subvragen: 1. Waarom is een vitaal centrumgebied belangrijk? 2. Wat hebben we nodig om dat te bereiken? 3. Wat draag jij daar aan bij?	Bestuurlijke, organisatorische en externe publieksgroepen.	Gemeente Heerhugowaard	G1000, Gebiedssafari, (online)sessies (online) enquêtes, workshops, Community Planning, E-participatieplatform, Mastercircle voor initiatieven
2.Gebiedsvisie vertalen naar Masterplan.	Op later moment uitwerken					
3.Deelprojecten op basis van het Masterplan uitvoeren.	Op later moment uitwerken					

Toelichting participatie aanpak

Fase 1. Ontwikkelen Gebiedsvisie Centrumwaard

Het eindresultaat van deze fase is een gebiedsvisie op basis van gedeelde waarden die richtinggevend is voor nieuwe initiatieven en die door betrokkenen wordt (h)erkent en ondersteund. Zoals eerder omschreven is het doel een gedragen visie vanuit gelijkwaardigheid die resulteert in gedeeld eigenaarschap onder alle betrokken publieksgroepen. Hiermee dragen we bij aan het vergroten van de samenwerking tussen betrokkenen, vergroten we de kwaliteit van de gebiedsvisie en creëren we begrip voor gemaakte keuzes. We geven de deelnemers de ruimte om mee te bepalen. We gaan met de omgeving de gebiedsvisie coproduceren. De resultaten van de coproductie zijn leidend voor besluitvorming.

De vraag die ten grondslag ligt aan het gewenste resultaat is:

Hoe zorgen we ervoor dat Centrumwaard een vitaal centrumgebied is? We onderscheiden drie subvragen:

1. Waarom is een vitaal centrumgebied belangrijk? We halen input op over thema's en onderwerpen die belangrijk zijn.
2. Wat hebben we nodig om dat te bereiken? We halen input op wat nodig is om de onderwerpen en thema's invulling te geven.
3. Wat draag jij daaraan bij?

Om deze vraag te beantwoorden maken we gebruik van de kennis, ervaring, kunde en perspectieven van de benoemde bestuurlijke, organisatorische en externe publieksgroepen.

We gaan met deze groepen in gesprek aan de hand van een methodiek die invulling geeft aan de coproducerende rol. Dat kan door te kiezen voor een gespreksvorm zoals de G1000* waarin grote groepen betrokkenen in meerdere gespreksrondes de gebiedsvisie inhoud geven.

In een latere fase kunnen we kiezen voor Community Planning* of de Mastercircle* voor initiatieven. De definitieve invulling van de methodieken werken we in de uitvoering verder uit.

**uitleg begrippen.*

- *G1000 is gebaseerd op een open gesprek waaraan alle deelnemers op basis van gelijkwaardigheid deelnemen. De deelnemers kiezen met elkaar de onderwerpen, werken deze uit en maken een keuze uit de voorgestelde oplossingen. Tot slot bepalen zij wat er aan het einde van de dag met de uitkomsten gebeurt.*
- *Community Planning is een snel en interactief planproces waarbij communicatie, participatie en ruimtelijk ontwerp in een geïntegreerd proces worden uitgevoerd. Uitgangspunt is dat iedereen de deskundige is m.b.t. wonen en zijn/haar leefomgeving. Iedereen woont immers ergens en weet vanuit die ervaring wat wel en wat niet werkt in de woonomgeving. Naar die kennis gaan we in het proces op zoek.*
- *Mastercircle voor initiatieven is een werkwijze waarop een initiatiefnemer begeleid wordt in het behalen van tastbare resultaten.*

Fase 2 en 3. Gebiedsvisie vertalen naar Masterplan en deelprojecten op basis van het Masterplan uitvoeren

We starten een gesprek op met de omgeving over de ontwikkeling en toekomst van het plangebied Centrumwaard. Na het opstellen van de gebiedsvisie willen we de omgeving blijven betrekken. Daarom zullen we met de inrichting van de participatie en communicatie in fase 1 rekening houden met een vervolg in fase 2 en 3. Het uitwerken van de participatieaanpak voor fase 2 en 3 doen we na afronding van fase 1.

4. Organisatie van de participatie

Communicatie

Tijdens het ontwikkelen van een gebiedsvisie voor Centrumwaard worden verschillende publieksgroepen geïnformeerd en betrokken, waaronder ook de deelnemers die hebben meegedacht over een inrichtingsvariant voor de Middenweg. Dit vergt een goede communicatieaanpak. Alle aangesloten en geïnteresseerde deelnemers worden op de hoogte gehouden van de voortgang van het participatieproces door middel van een centrale website met achtergrondinformatie, veel gestelde vragen (en antwoorden), een digitale nieuwsbrief, social media kanalen, enz.

Kaders

Er zijn verschillende kaders die van invloed zijn op het participatieproces en ook het inhoudelijke gesprek. Vanuit het oogpunt Democratische Vernieuwing zal de gemeenteraad moeten bepalen in hoeverre kaders vastliggen en waar nog speling is.

Een actiepoint naar aanleiding van deze participatieaanpak is het scherp stellen van deze kaders en de speelruimte. Denk aan kaders op het gebied van financiën, planologie, sociaal, enz.

Organisatie en besluitvorming

In dit traject is wethouder A. Valent-Groot bestuurlijk opdrachtgever en is directeur Ruimte, E. Annaert, ambtelijk opdrachtgever. Opdrachtnemer is gebiedsontwikkelaar Ciska de Jong.

De raads werkgroep Democratische Interactie en Participatie kijkt naar de opgestelde participatieaanpak en geeft hier een akkoord op. Het college van B & W wordt goed geïnformeerd bij het proces net zoals de raads werkgroep en de raad. De raad zal

nauw betrokken worden bij de invulling van het participatieproces en uiteindelijk een besluit nemen over de gebiedsvisie.

Planning

Onderstaand de planning voor het uitvoeren van de participatie voor fase 1. Ontwikkelen Gebiedsvisie Centrumwaard.

Projectfasen	Wanneer?
betrekken raads werkgroep bij participatieaanpak en aanscherping door meedenkgroep inwoners en ondernemers	Juni 2020
Start en voorbereiding participatieproces	Juli en augustus 2020
Participatiegesprekken + schrijven gebiedsvisie	September t/m november 2020
Aanbieden gebiedsvisie voor besluitvorming in de raad	Q1 2021

Colofon SIR

Deze participatieaanpak is een resultaat van de Fasterclass 'Gebiedsvisie Centrumwaard' met de meedenkgroep van inwoners en ondernemers op 11 mei 2020 en met de projectgroep op 28 mei 2020. Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Uitgave

SIR communicatie & participatie
Voortsweg 131
7523 CD Enschede
(053) 430 70 44

Versienummer 1.1

Datum juni 2020

Auteurs:

Barbara Borghuis van SIR Communicatiemanagement

Meer weten?

Voor vragen over het project of het proces kunt u contact opnemen met gebiedsontwikkelaar Ciska de Jong. Dit kan per email via c.dejong@heerhugowaard.nl.